Lietas Nr. A420219615
Lietas arhīva Nr. A42-00246-16/9

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2016.gada 15.janvārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese L. Andersone,

piedaloties pieteicējai /pers. A/ un viņas pārstāvim /pers. B/, atbildētājās Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas pārstāvei Līgai Ābelei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, uzliekot pienākumu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai atļaut nojaukt ēku /adrese/ (būves kadastra apzīmējums – /numurs/) lit.003.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas (turpmāk – inspekcija) 2015.gada 30.janvāra lēmumu Nr.01-03/187 (turpmāk – lēmums) atstāts negrozīts inspekcijas 2014.gada 18.augusta lēmuma Nr.11-02/2094 (turpmāk arī – sākotnējais lēmums) 6.1.punkts, ar kuru inspekcija nepiekrīt ēkas /adrese/ (būves kadastra apzīmējums – /numurs/) lit.003 (turpmāk arī – ēka) nojaukšanai, aicinot saglabāt tās pamatapjomu, kā arī nepieciešamības gadījumā pieļauj ēkas demontāžu un pārvietošanu zemesgabala robežās, maksimāli saglabājot vēsturisko substanci. Lēmumā arī aicināts izstrādāt ēkas pārbūves projektu, kas respektētu kultūrvēsturisko vidi un pieļauta ēkas demontāža un pārvietošana, kā arī vēlāku periodu uzslāņojumu nojaukšana, saglabājot vēsturisko ārējo apjomu, nepieciešamības gadījumā to papildinot ar jauniem elementiem veidā, kas iekļaujas vēsturiskajā pilsētvidē.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētiem argumentiem.

[1.1] Zemesgabals ar tajā esošo apbūvi atrodas valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa „Dubultu-Majoru-Dzintaru-Bulduru-Lielupes vasarnīcu rajoni" teritorijā. Uz objektu attiecas likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību" (turpmāk arī – kultūras pieminekļu aizsardzības likums) un Ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu" (turpmāk – noteikumi Nr.474).

[1.2] Jūrmalas pilsētas attīstības plāna vēsturiskās apbūves izvērtējumā ēka atzīta par fona apbūvi veidojošu ēku, kas nav attiecināma uz vēsturisko apbūvi un ir bez arhitektoniskas un kultūrvēsturiskas vērtības.

[1.3] Pieteicējas iesniegums un tam pievienotie materiāli izvērtēti 2015.gada 26.janvārī, piedaloties arhitektam /pers. C/. Sarunā konstatēts, ka inspekcija pieļauj veikt ēkas rekonstrukciju. Inspekcija nav pieprasījusi vēsturisko ēku pilnībā saglabāt un restaurēt bez izmaiņām. Inspekcijas lēmums jau ir kompromiss starp sabiedrībai nozīmīgu kultūras vērtību saglabāšanu un privāta īpašnieka tiesībām uz dzīves kvalitāti.

[1.4] Pilsētbūvniecības pieminekļu svarīgākie aizsargājamie pilsētbūvnieciskie elementi ir: apbūves plānojuma struktūra, telpiskais izveidojums, ainava un tās mērogs, panorāma un siluets, apzaļumojumu sistēma, laukumu apbūve un telpiskais izveidojums, kvartālu telpiskā organizācija, seno celtņu konstrukcijas kultūras slānī, raksturīgais reljefs un ūdeņi. Vienlaikus konstatējams, ka pilsētbūvniecības pieminekli veido apbūve, kas radusies pakāpeniski un tā nav viengabalaina. Viena no vērtībām ir apbūves dažādība, kas veido pilsētas raksturu. Vēsturisko ēku kopums veido pilsētvidi, līdz ar to atsevišķas ēkas zaudēšana samazina pilsētas vēsturiskā centra autentiskumu un kultūrvēsturisko vērtību. Laika gaitā, arvien vairāk zaudējot vēsturiskas ēkas, var rasties situācija, ka jāsamazina pilsētbūvniecības pieminekļa robežas vai pat visa teritorija ir jāizslēdz no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta. Koka ēkas ir iespējams saglabāt un pārbūvēt, atrisinot tehniskās problēmas – nolietotās vai bojātās konstrukcijas nomainot vai protežējot. Vienlaikus atzīstamas arī privātīpašnieka tiesības un uzliktais apgrūtinājums, tāpēc risināma ēkas saglabāšana veidā, kas paredz saglabāt ēkas ārējo veidolu, pieļaujama vēlāku laiku uzslāņojumu nojaukšana un ēkas plānojuma pārveidošana atbilstoši cilvēka dzīves kvalitātes vajadzībām.

[2] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par lēmuma atcelšanu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk minētiem argumentiem.

[2.1] Inspekcija ir atstājusi bez ievērības pieteicējas norādītos apstākļus un apsvērumus.

[2.2] Saskaņā ar ēkas inventarizācijas lietu konkrētā ēka ir būvēta 1912.gadā, tas ir, 20.gadsimta pirmajā pusē. Līdz ar to nav pamatots secinājums, ka ēka atspoguļo un būtu saistāma ar 19.gadsimta Jūrmalas koka arhitektūras tradīcijām.

[2.3] Jūrmalas pilsētas attīstības plāna vēsturiskās apbūves izvērtējumā ēka ir atzīta par fona apbūvi veidojošu ēku, kas nav attiecināma uz vēsturisko apbūvi un ir bez arhitektoniskas un kultūrvēsturiskas vērtības. Turklāt ēkai kā tādai nav ne valsts, ne vietējas nozīmes kultūras pieminekļa statuss, tāpat kā tai nav ne arhitektūras, ne vēstures, ne pilsētbūvniecības kultūras pieminekļa statuss. Ēkai pēc vairākkārt ir veikta pārbūve, līdz ar to ēkā nav uzskatāmi saglabāta tās sākotnējā arhitektoniskā formā, kā arī ēkā nav atrodami jebkādi unikāli arhitektūras elementi.

[2.4] Kultūras pieminekļu aizsardzības likuma 3.pants un noteikumu Nr.474 51.1.punkts nav piemērojams aizliegumam nojaukt ēku, jo šī ēka nav kultūras piemineklis.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemts inspekcijas paskaidrojums, kurā lūgts pieteikumu noraidīt, pamatojoties uz lēmumā sniegto argumentāciju, papildus norādot turpmāk minēto.

[3.1] Lēmumā kļūdaini norādīta atsauce uz Noteikumu Nr.474 51.1.punktu, taču šī kļūda lēmuma tiesiskumu neietekmē, jo sākotnējā lēmuma

pamatojumā ir norādīts Noteikumu Nr.474 51.2. un 51.3.punkts.

[3.2] Zemesgabals ar tajā esošo apbūvi atrodas valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa „Dubultu-Majoru-Dzintaru-Bulduru-Lielupes vasarnīcu rajoni" (valsts aizsardzības Nr.6803) teritorijā un ir aizsargājams atbilstoši pilsētbūvniecības pieminekļu aizsardzības prasībām. Līdz ar to nav pamatots pieteikumā norādītais par nekustamā īpašuma statusu.

[3.3] Pašvaldība savas autonomās kompetences ietvaros ir tiesīga definēt pašvaldībai nozīmīgas kultūras vērtības un pasākumus to aizsardzībai, izmantojot teritorijas plānojumu vai citus saistošos noteikumus kā aizsardzības instrumentu. Tomēr pašvaldību regulējums neatceļ valsts līmeņa normatīvo regulējumu.

[3.4] Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu, kas apstiprināti ar Jūrmalas pilsētas domes 2012.gada 11.oktobra saistošajiem noteikumiem Nr.42 (turpmāk – Apbūves noteikumi), 135.punkts paredz, ka apbūve tiek iedalīta pēc Jūrmalas pilsētas pašvaldības noteiktā ēku kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa. Saskaņā ar 7.pielikumu ēkai noteiktais apbūves statuss atbilstoši 135.2.punktam – fona apbūvi veidojoša būve (ēka). Ēka nav definēta atbilstoši 135.4.punktam, pretēji maldinoši neskaidrajam formulējumam pieteikumā. Lēmuma 1.4.punktā norādītā informācija ir kļūdaina.

[3.5] Lēmumus nav nonācis pretrunā arī ar Apbūves noteikumiem, jo atbilstoši to 138.punktam fona apbūvi veidojošu būvju kategorijā ir ietvertas ēkas, kas veido Jūrmalas tradicionālo pilsētbūvniecisko struktūru. Šī tiesību norma neparedz automātisku ēku nojaukšanas pieļaujamību, bet gan izvērtējumu. Lēmuma izvērtējums atbilst Apbūves noteikumu 138.2.punkta nosacījumiem.

[3.6] Ēka ir uzskatāma par vēsturisko ēku, jo jebkurā gadījumā ir vecāka par 50 gadiem. Ēkas guļbūves konstrukcija liecina par tās senumu attiecībā pret apkārtējām ēkām. Saskaņā ar Noteikumu Nr.474 7.punktu kultūras pieminekļu sarakstā kā valsts nozīmes arhitektūras pieminekli var iekļaut šādus objektus ar izcilu zinātnisku, kultūrvēsturisku vai izglītojošu nozīmi. Līdz ar to ēka atbilst vēsturiskās apbūves definīcijai atbilstoši Noteikumu Nr.474 51.2.apakšpunktam. Ēkai laika gaitā ir veiktas pārbūves, bet savu rakstūrīgo pamatapjomu tā ir saglabājusi. Tādēļ arī sākotnējā lēmumā ir pieļauts nojaukt uzslāņojumus un ēku demontēt un pārvietot. Ņemot vērā ēkas pašreizējo stāvokli un tajā identificējamās vērtības, inspekcija neprasa ēkas restaurāciju un saglabāšanu tās esošajā veidolā. Tiek pieļauta ēkas rekonstrukcija. Ir izvērtēta ēkas nojaukšanas ietekme uz kultūrvēsturisko vidi. Šajā Dubultu posmā kultūras piemineklim rakstūrīgā pilsētbūvnieciskā struktūra un telpiskais izveidojums pakāpeniski zūd, līdz ar to dažas palikušās vēsturiskās apbūves liecības, pat ar fona apbūves statusu, ir nozīmīgas. Arī fona apbūvei ir sava nozīme, īpaši kontekstā ar blakus esošo arhitektūras pieminekli, jo tā veido kultūras pieminekļa kultūrvēsturisko vidi. Nekustamais īpašums un ēka atrodas blakus arhitektūras piemineklim /adrese/ (valsts aizsardzības Nr.5590). Inspekcija, izskatot šo jautājumu, iedziļinājās situācijā, procesā uzklausot pieteicēju klātienē un apsekojot nekustamo īpašumu dabā. Izprotot ierobežotās iespējas attīstīt zemesgabalu, ļauts ēku demontēt, pārvietot un papildināt ar jauniem apjomiem.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem.

Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz lēmumā un rakstveida paskaidrojumos minētajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[5] Izvērtējot lietas materiālus to kopsakarībā ar administratīvā procesa dalībnieku pārstāvju paskaidrojumiem, tiesa secina, ka pieteikums nav pamatots.

[6] Tiesa konstatē, ka pieteicēja iestādē vērsusies ar lūgumu saskaņot ēkas nojaukšanu, taču ar pārsūdzēto lēmumu pieteicējas lūgums tika noraidīts. Tiesā pieteicēja vērsusies ar pieteikumu par lēmuma atcelšanu.

Nelabvēlīgais administratīvais akts, ar kuru inspekcija atteikusi apmierināt pieteicējas prasījumu (šajā gadījumā – saskaņot ēkas nojaukšanu), ir vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, tas ir, priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, bet šī nelabvēlīgā administratīvā akta atcelšana nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets.

Šāda nostādne izriet no apstākļa, ka atteikuma izdot labvēlīgu aktu, kas ir negatīvs administratīvais akts, atcelšana nedod pieteicējam labumu, kuru viņš vēlas iegūt. Tādu dod vienīgi labvēlīga akta izdošana. Gadījumā, ja tiek pieņemts lēmums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, iepriekš izdotais atteikums automātiski zaudē spēku. Tādējādi atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu atcelšana, vienlaikus neuzliekot pienākumu izdot labvēlīgu administratīvu aktu, ir bezjēdzīga, jo tā nerada tiesiskas sekas. Līdz ar to atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesiskums pārbaudāms, skatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, nevis vērtējams kā patstāvīgs prasījums par administratīvā akta atcelšanu. *(sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 2.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-415 17.punktu; 2007.gada 4.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-14 17.punktu; 2007.gada 21.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-295 15.punktu).*

Tādejādi atzīstams, ka pieteicējas interesēm atbilstošs ir pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu dota atļauja nojaukt ēku bez papildus nosacījumiem.

Administratīvo tiesu judikatūrā ir atzīts, ka, skatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi, un šī pārbaude tiesai jāveic neatkarīgi no tā, ar kādiem apstākļiem iestāde pamatojusi savu atteikumu izdot labvēlīgu administratīvo aktu.

[7] Lietā nepastāv strīds par to, ka zemesgabals un tajā esošā ēka, kuru pieteicēja vēlas nojaukt, atrodas valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa „Dubultu — Majoru - Dzintaru — Bulduru — Lielupes vasarnīcu rajoni" (valsts aizsardzības Nr.6083) teritorijā.

Lietā ir strīds, vai inspekcija pamatoti atteikusi izdot pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu – atļauju nojaukt ēku. Pieteicēja norāda, ka tai pienākas labvēlīgs administratīvais akts pamatojoties uz šādiem apsvērumiem: ēka neatspoguļo un nav saistāma ar 19.gadsimta Jūrmalas koka arhitektūras tradīcijām; ēka ir atzīta par fona apbūvi veidojošu ēku, kas nav attiecināma uz vēsturisko apbūvi un ir bez arhitektoniskas un kultūrvēsturiskas vērtības; ēkai kā tādai nav kultūras pieminekļa statuss; ēkai nav ne arhitektūras, ne vēstures, ne pilsētbūvniecības kultūras pieminekļa statuss; ēkā nav uzskatāmi saglabāta tās sākotnējā arhitektoniskā formā un ēkā nav atrodami jebkādi unikāli arhitektūras elementi; Kultūras pieminekļu aizsardzības likuma 3.pants un noteikumu Nr.474 51.1.punkts nav piemērojams aizliegumam nojaukt ēku, jo šī ēka nav kultūras pieminekļis.

Lietas izlemšanai pēc būtības ir svarīgi konstatēt kultūras pieminekļa nozīmīgumu.

[8] Atbilstoši Kultūras pieminekļu aizsardzības likuma 2.panta pirmajai daļai nekustamie kultūras pieminekļi ir:

1) atsevišķi objekti — ēkas, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, atsevišķas apbedījuma vietas;

2) kompleksi objekti — arheoloģiskās senvietas, arhitektūras ansambļi un kompleksi, pilsētu un citu apdzīvoto vietu vēsturiskie centri, ielas, laukumi, kvartāli, kultūrslānis, kapsētas, kultūrvēsturiskas ainavas, piemiņas vietas, vēsturiskas vietas un teritorijas.

Saskaņā ar šā likuma 12.pantu pieminekļu valsts uzskaite aptver pieminekļu apzināšanu un apsekošanu, to vēsturiskās, zinātniskās, mākslinieciskās,

arhitektoniskās, arheoloģiskās, etnogrāfiskās vai citādas kultūras vērtības noteikšanu, to fiksāciju un izpēti, uzskaites dokumentu sagatavošanu, kā arī to iekļaušanu valsts informācijas sistēmā — valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistrā.

No minētām tiesību normām izriet, ka kultūras pieminekļi var būt ne tikai atsevišķi objekti, bet arī kompleksi objekti, piemēram, apdzīvotu vietu teritorijas, kuras tiek iekļautas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistrā.

Tātad strīdus ēka, kaut arī nav nekustama kultūras pieminekļa atsevišķs objekts, kuram piešķirts kultūras pieminekļa statuss, tā tomēr ir kultūrvēsturiska objekta "Dubultu — Majoru - Dzintaru — Bulduru — Lielupes vasarnīcu rajoni" sastāvdaļa, kura iekļauta valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistrā. „Dubultu — Majoru - Dzintaru — Bulduru — Lielupes vasarnīcu rajoni" teritorijas kultūrvēsturiskā vērtība saglabājas nevis katrā ēkā un būvē atsevišķi, bet tieši tās veselumā un kopumā, veidojot īpašu tā laika ēku un būvju ansambli, kāds Latvijā vairs nekur nav saglabājies. Atļaujot nojaukt ēkas, kas šobrīd vēl turpina saglabāt iespējami senatnīgo ēku izvietojuma ainavu un arhitektoniski vērtīgās detaļas, kultūras pieminekļa "Dubultu — Majoru - Dzintaru — Bulduru — Lielupes vasarnīcu rajoni" faktiski tiktu iznīcināts.

Ņemot vērā, ka strīdus ēka ir valsts nozīmes kultūras pieminekļa sastāvdaļa, uz to ir attiecināmas Kultūras pieminekļu aizsardzības likuma un noteikumu Nr.474 tiesību normas.

[9] Kultūras pieminekļu aizsardzības likuma 3.pants noteic, ka kultūras pieminekļus ir aizliegts iznīcināt. Nekustamos kultūras pieminekļus drīkst pārvietot vai pārveidot tikai izņēmuma gadījumā ar Kultūras ministrijas Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas atļauju. Kultūras pieminekļa pārveidošana vai tā oriģinālo daļu aizstāšana ar jaunām daļām pieļaujama tikai tad, ja tā ir vienīgā iespēja, kā saglabāt pieminekli, vai arī tad, ja pārveidojuma rezultātā nepazeminās pieminekļa kultūrvēsturiskā vērtība.

No minētās tiesību normas izriet likumdevēja nepārprotama griba nepieļaut kultūras pieminekļu iznīcināšanu. Pat kultūras pieminekļu pārveidošana pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos ar speciālu atļauju.

Atbilstoši noteikumu Nr.474 51.2.punktam kultūras pieminekļu remontā, konservācijā, restaurācijā un rekonstrukcijā izvērtē dažādu laiku uzslāņojumus un saglabā pilsētu un lauku ēku grupā vēsturisko plānojumu, reljefa, ūdenstilpju un apzaļumojuma sistēmu, apbūves ārējo veidolu un kultūrvēsturiski vērtīgo labiekārtojumu.

No lietas materiālie izriet, ka inspekcija, izskatot pieteicējas iesniegumu, ir izvērtējusi pilsētbūvniecības pieminekļu svarīgākos aizsargājamos pilsētbūvniecības elementus (apbūves plānojuma struktūru, telpisko izveidojumu, ainavu un tās mērogu, u.t.t) un konstatējusi, ka ēkai kaut arī laika gaitā ir veiktas sekundāras pārbūves, saglabājies ēkas sākotnējais kompaktais būvapjoms, kas attiecināms uz 19.gadsimta otro pusi, ar bēniņu stāvu zem augsta divslīpju jumtu ar nošļauptiem galiem un nelielām jumta izbūvēm, izteiksmīgu jumta siluetu, simetriski veidotām fasādēm ar atturīgu, laikmetam atbilstošu fasāžu apdari, labi izstrādātām būvgaldniecības detaļām, ēka saglabājusi autentisko patinu, agrīno apbūves posmu - pirmseklektisma laikmeta vasarnīcu apbūves mērogu un atspoguļo 19.gadsimta Jūrmalas koka arhitektūras tradīcijas publiskajā ārtelpā. Līdz ar to inspekcija nonākusi pie secinājuma, ka ēka saglabājusi savu kultūrvēsturisko vērtību un ir nozīmīga Jūrmalas vēsturiskās apbūves sastāvdaļa.

Lietā netiek apšaubīts, ka ēka inventarizācijas lietā ir datēta ar 1912.gadu, taču tiesa nepiekrīt pieteicējas viedoklim, ka šī iemesla dēļ strīdus ēka neatspoguļo un nav saistāma ar 19.gadsimta Jūrmalas koka arhitektūras tradīcijām. Kā pamatoti norādījusi inspekcijas pārstāve, ēkas juridiskais datējums konkrētajā gadījumā nav būtisks, jo arī tad, ja ēka tiek celta 20.gadsimta sākumā tā var būt celta pēc kāda arhitektūras stila un ietekmējusies no iepriekš valdošā būvniecības stila. Konkrētajā gadījumā arhitektūras vēsturnieku vērtējumā strīdus ēka atspoguļo 19.gadsimta otro pusi, proti, tādas ēkas cēla tajā laikā Jūrmalā.

Tiesa, iepazīstoties ar lietā iesniegtajiem fotouzņēmumiem, piekrīt inspekcijas viedoklim, ka strīdus ēka ir objekts, kas saglabā, nodrošina un palielina kultūras pieminekļa vērtību un nozīmīgumu.

[10] Nav pamatots pieteicējas arguments, ka strīdus ēka nav attiecināma uz vēsturisko apbūvi un ir bez arhitektoniskas un kultūrvēsturiskas vērtības, jo ēka ir atzīta par fona apbūvi veidojošu ēku.

Atbilstoši Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu, kas apstiprināti ar Jūrmalas pilsētas domes 2012.gada 11.oktobra saistošajiem noteikumiem Nr.42 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu" (turpmāk – apbūves noteikumi) 135.punktam šo noteikumu 7.pielikumā „Jūrmalas apbūves izvērtējums" ir noteiktas ēkas ar šādu Jūrmalas pilsētas pašvaldības noteiktu kultūrvēsturiskās vērtības līmeni:

135.1. kultūrvēsturiski vērtīgās būves;

135.2. fona apbūvi veidojoša būve (ēka);

135.3. vēsturiska industriāla būve (ēka);

135.4. būve (ēka) bez kultūrvēsturiskas vērtības:

135.4.1. fona apbūvi veidojoša būve (ēka) bez īpašas vērtības;

135.4.2. būve (ēka), kas būvēta pēc 1940.gada;

135.5. pārvērtējama būve (ēka).

Saskaņā ar apbūves noteikumu 138.punktu fona apbūvi veidojošu būvju kategorijā ir ietvertas būves, kas veido Jūrmalas tradicionālo pilsētbūvniecisko struktūru. Savukārt atbilstoši 140.punktam kā būves bez kultūrvēsturiskas vērtības ir klasificētas būves, kuras no vēsturiskās arhitektūras aizsardzības viedokļa nav nepieciešams saglabāt.

Tātad apbūves noteikumos apbūve tiek iedalīta pēc noteikta ēku kultūrvēsturiskā vērtības līmeņa gan kā fona apbūvi veidojoša būve, kas veido Jūrmalas tradicionālo pilsētbūvniecisko struktūru, gan kā fona apbūvi veidojoša būve (ēka) bez īpašas vērtības, kura no vēsturiskās arhitektūras aizsardzības viedokļa nav nepieciešams saglabāt. Attiecīgi abām šīm kategorijām ir atšķirīgas to izmantošanas prasības un lēmumu par to, vai fona apbūvi veidojoša būve ir nojaucama, pieņem, izvērtējot arī būves nojaukšanas ietekmi uz teritorijas kultūrvēsturisko vidi (138.2.punkts).

Iepazīstoties ar apbūves noteikumu 7.pielikumu, tiesa konstatē, ka strīdus ēkai noteikts apbūves statuss atbilstoši 135.2.punktam - fona apbūvi veidojoša būve (ēka), kuri ir kultūrvēsturiska vērtība, veidojot Jūrmalas tradicionālo pilsētbūvniecisko struktūru un tās nojaukšana rada ietekmi uz teritorijas kultūrvēsturisko vidi.

[11] Tiesas ieskatā ir būtisks Kultūras pieminekļu aizsardzības likuma mērķis, proti, likuma 1.pants noteic, ka kultūras pieminekļi ir kultūrvēsturiskā mantojuma daļa - kultūrvēsturiskas ainavas un atsevišķas teritorijas (senkapi, kapsētas, parki, vēsturisko notikumu norises un ievērojamu personu darbības vietas), kā arī atsevišķi kapi, ēku grupas un atsevišķas ēkas, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, māksliniecisk vai citāda kultūras vērtība un kuru saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas valsts un tautas, kā arī starptautiskajām interesēm.

Pilsētbūvniecības pieminekļa „Dubultu — Majoru - Dzintaru — Bulduru — Lielupes vasarnīcu rajoni" viena no vērtībām ir apbūves dažādība, kas veido pilsētas raksturu un kurai ir vēsturiska vērtība, un šī vērtība ir saglabājama nākamajām paaudzēm. Likums kultūras pieminekļus aizliedz iznīcināt un uzliek par pienākumu īpašniekiem un valdītājiem nodrošināt to saglabāšanu. Līdz ar to tiesas ieskatā likumdevējs, paredzot tādus ierobežojumus, jau ir

izvērtējis samērīguma principu un atzinis, ka kultūras vēstures pieminekļu saglabāšana atbilst gan Latvijas valsts un tautas interesēm, gan starptautiskajām interesēm.

Ņemot vērā spriedumā izvērtētos lietas apstākļus, tiesa inspekcijas lēmumu atzīst par pamatotu. Līdz ar to pieteicējai nepastāv ne tiesiski, ne faktiski priekšnoteikumi labvēlīga administratīvā akta izdošanai un pieteicējai uzliktais ierobežojums liegt ēkas nojaukšanu, bet nepieciešamības gadījumā pieļaut ēkas demontāžu un pārvietošanu zemesgabala robežās, maksimāli saglabājot vēsturisko substanci, ir samērīgs ar valsts un sabiedrības interesēm.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 254.panta pirmo daļu, un 289.-291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, uzliekot pienākumu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai atļaut nojaukt ēku /adrese/ (būves kadastra apzīmējums – /numurs/) lit.003.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese L.Andersone